

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΝΕΡΩΝ

Νικόλαος Αυγουστάκης – Φαρμακοποιός

Η ενέργεια των ιαματικών νερών κατά τους ειδικούς για την θεραπεία διαφόρων παθήσεων είναι φαρμακοδυναμική, θερμική, βιολογική και ραδιενεργή.

Η φαρμακοδυναμική ενέργεια οφείλεται στα διαλυμένα συστατικά των μεταλλικών νερών. Τα συστατικά αυτά είναι ιόντα και στο φορτίο τους οφείλεται κυρίως η ευεργετική επίδραση των διαλυμένων ουσιών. Η ποσότητα των διαλυμένων ουσιών, επομένως και των ιόντων εξαρτάται από την θερμοκρασία (υψηλή θερμοκρασία αυξάνει την διαλυτότητα), από την σύσταση των πετρωμάτων μέσα από τα οποία κυκλοφορεί το νερό, από την διάρκεια επαφής του με τα πετρώματα, από το βαθμό διαλυτότητας των πετρωμάτων από την πίεση του νερού σ' αυτά . Τα νερά αυτά περιέχουν στερεά διαλυμένα άλατα και αέρια. Κατά την χρήση των ιαματικών νερών, τα ιόντα είτε καθιλώνονται στο δέρμα, οπότε προκαλείται ερεθισμός του και έμμεσα ολόκληρου του οργανισμού, επιτυγχάνοντας έτσι την αύξηση της αμυντικής του ικανότητας, είτε διεισδύουν στο δέρμα. Το Υδροθείο αντίθετα απορροφάται και δρα κυρίως κατά των ρευματικών παθήσεων με τη μορφή του θείου. Το Διοξείδιο του άνθρακα απορροφάται επίσης και δρα ευεργετικά στην κυκλοφορία του αίματος και της αρτηριακής πίεσης.

Μέσων των εργασιών πολλών ερευνητών αποδείχθηκε ότι υπάρχει διαφορά ηλεκτρικού φορτίου μεταξύ ιαματικού νερού και αίματος. Έτσι ώστε κατά τη διάρκεια του λουτρού γίνεται μετακίνηση ιόντων από το μεταλλικό νερό προς το δέρμα και αντίστροφα. Κατά την είσοδο του ασθενούς στο νερό το δέρμα παρουσιάζει καταρχήν σπαστικά φαινόμενα, δηλαδή ελαφρύ ρίγος, ωχρότητα, μετά ακολουθούν αντιδραστικά φαινόμενα, έντονη ερυθρότητα, αίσθημα θερμότητας και καύσου, το οποίο συνεχίζεται και μετά το τέλος του λουτρού, οπότε και παρουσιάζεται άφθονη εφίδρωση.

Η θερμική ενέργεια του ιαματικού νερού συνίσταται στο ερεθισμό του δέρματος, εξαιτίας του οποίου η κυκλοφορία του αίματος γίνεται πιο έντονη και εναλλαγή της ύλης μεγαλύτερη.

Επίσης συντελούνται η αποβολή από τα ούρα αλάτων, ουρίας και ουρικού οξέως, η αύξηση των καύσεων εντός του οργανισμού, η αύξηση της λεμφικής κυκλοφορίας.

Η αποβολή τοξικών ουσιών, αλάτων, φαρμακευτικών ουσιών γίνεται και από το δέρμα. Μπορεί να προκληθεί ελάτωση του βάρους του σώματος με συχνές εφιδρώσεις και σε μερικές περιπτώσεις αφυδάτωση του οργανισμού και πύκνωση του δέρματος.

Τα ψυχρά λουτρά δρουν καταπραϋντικά στο νευρικό σύστημα. Τα θερμά λουτρά διεγείρουν το κεντρικό νευρικό σύστημα μέσω των νευρικών απολήξεων του δέρματος.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι τα θερμά λουτρά μικρής διάρκειας έχουν ως αποτέλεσμα τη γενική οργανική ευεξία, ενώ αντίθετα τα θερμά λουτρά μεγάλης διάρκειας προκαλούν εξάντληση του οργανισμού. Γι' αυτό οι λουόμενοι πρέπει να υπακούουν απόλυτα στις οδηγίες του ιατρού, που αφορούν τη διάρκεια του λουτρού και τη θερμοκρασία του. Ειδικότερα αν υποφέρουν από καρδιακές παθήσεις ή ανωμαλίες της κυκλοφορίας.

Ανάλογα με τη θερμοκρασία του λουτρού μπορούμε να τα χωρίσουμε σε:

1. Ψυχρό λουτρό.
2. Δροσερό λουτρό
3. Ουδέτερο λουτρό
4. Θερμό λουτρό
5. Ήπια και καταπραϋντικά λουτρά.

Επιδράσεις ψυχρών - θερμών λουτρών:

1. Στην κυκλοφορία
2. Στην καρδιά
3. Στην υπέρταση
4. Στην αναπνοή
5. Στο δέρμα
6. Στο μεταβολισμό
7. Στο μυϊκό σύστημα
8. Στο νευρικό σύστημα
9. Στο αίμα

Η θεραπευτική δράση των ιαματικών νερών εξαιτίας της ραδιενέργειας οφείλεται αφενός στην μεταστοιχείωση του ραδίου και κυρίως στο ραδόνιο αφετέρου στα ραδιενεργά στοιχεία, τα οποία παραλαμβάνει το νερό από τα πετρώματα που περνάει.

Το Ραδόνιο εισέρχεται στο σώμα είτε από την αναπνευστική οδό είτε από το δέρμα. Από το δέρμα εισέρχεται μικρή ποσότητα Ραδονίου και παραμένει αυτό 1-2 ώρες μετά το λουτρό.

Το Ραδόνιο που εισέρχεται στον οργανισμό από την αναπνευστική οδό κατά την διάρκεια του λουτρού, διαχέεται εντός 15΄ στο αίμα και από εκεί στους ιστούς. Το Ραδόνιο λοιπόν έχει πολλές επιδράσεις σε νευραλγίες, νευρίτιδες στην αποβολή του ουρικού οξέως, στα ηπατικά και αδενικά κύτταρα, στους πνεύμονες και επινεφρίδια, στην ισορροπία του συμπαθητικού και παρασυμπαθητικού συστήματος.

Η βιολογική ενέργεια των ιαματικών νερών έγκειται στη βοήθεια του ανθρώπινου οργανισμού να αποβάλλει τα επιβλαβή προϊόντα της εναλλαγής της ύλης και να σταθεροποιήσει τη σύσταση των χυμών του. Με την πάροδο της ηλικίας παρατηρείται αστάθεια των χυμών του οργανισμού λόγω συνεχούς αλλαγής της φυσικοχημικής σύστασης τους. Η αστάθεια αυτή προξενεί τη συσσώρευση των προϊόντων της εναλλαγής της ύλης μέσω του αίματος στους ιστούς, στα όργανα και τις αρθρώσεις. Ο οργανισμός αμυνόμενος, προσπαθώντας να απαλλαγεί από τις επιβλαβείς αυτές ουσίες εμφανίζει παροξυσμούς χρόνιων παθήσεων.

Μερικοί συγγραφείς παραδέχονται την μηχανική επίδραση (λόγω υδροστατικής πίεσης) των λουτρών, η οποία δρα στη κυκλοφορία του αίματος και στη λειτουργία της αναπνοής. Έτσι έχουμε αύξηση της ροής της λέμφου και του φλεβικού αίματος κυρίως των κάτω άκρων, των οποίων οιδήματα από ελαττωματική κυκλοφορία, υποχωρούν.

Σε περιπτώσεις καρδιακών παθήσεων αντενδείκνυται τα καθολικά λουτρά γιατί οι μεταβολές της κυκλοφορίας εξαιτίας της υδροστατικής πίεσης έχει σαν αποτέλεσμα τον εξαναγκασμό της καρδιάς σε εντονότερη λειτουργία. Η υδροστατική πίεση ασκεί ευνοϊκή επίδραση και στη διούρηση λόγω ενίσχυσης της ροής του αίματος στα νεφρικά αγγεία.